

NØGLETAL FOR 2013

NOTAT NR. 1220

Nøgletallene viser det gennemsnitlige niveau samt bedste tredjedel for forskellige regnskabsposter. Ved budgetlægning kan bedriftens egne tal sammenlignes med disse nøgletal.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: **NIELS VEJBY KRISTENSEN**

FINN UDESEN

UDGIVET: 13. SEPTEMBER 2012

Dyregruppe: Smågrise og Slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi

Sammendrag

Notatet viser nøgletal for produktivitet, stykomkostninger, kontante kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger. Nøgletallene for produktivitet er udregnet som gennemsnittet af alle producenter fra effektivitetskontrollen og nøgletallene for omkostningerne er udregnet som gennemsnittet af alle producenter, som har deltaget i Business Check. Ydermere er der udregnet nøgletal for gennemsnittet af bedste tredjedel. Andelen af udgifterne til smågriseproduktionen er beregnet på baggrund af forskellen mellem sohold med produktion af 7 kg hhv. 30 kg.

TILSKUD

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af udgivelsen. Journal nr. 32101-D-12-00547.

Baggrund

Ved budgetlægning på den enkelte bedrift kan det være svært, at forholde sig til om den enkelte omkostningstype er normal. Benchmarking af bedriftens regnskab mod tilsvarende bedrifter er en mulighed, men når der skal udarbejdes budget, er det en fordel med mere detaljerede økonomiske nøgletal på driftsgrensniveau. Grundlaget for Den beregnede Smågrisenotering har hidtil været brugt som benchmarking. Det er formålet med dette notat at opdatere data en gang årligt og gøre det endnu mere brugervenligt.

Resultaterne er opgjort pr. enhed (årsso eller slagtesvin), således er det muligt, at sammenligne egne tal med nøgletallene.

Materiale og metode

Datagrundlag:

Nøgletallene for produktivitet bygger på data fra både DLBR SvineIT og AgroSoft i 2011 [1]. Her er antallet af besætninger 1.984. Nøgletallene for stykomkostninger og kapacitetsomkostninger bygger på samme data som er brugt til Business Check [2]. Her benyttes bedrifter der har lavet driftsgrensanalysen i den interne årsrapport for 2011 og som har indberettet deres regnskab til økonomidatabasen. I driftsgrensanalysen er det muligt at adskille indtjeningen ved so- eller slagtesvineproduktion fra øvrige aktiviteter på posteringer helt ned til bundlinjen. Her er antallet af besætninger 451.

Tabellernes opbygning

Nøgletallene for produktivitet er opdelt på sohold, smågriseproducenter og slagtesvineproducenter. Tabellerne med nøgletal for omkostningerne er opdelt på 3 driftsgrene, sohold med produktion af 7 kg grise, sohold med produktion af 30 kg grise og slagtesvineproduktion. Derudover er tabellerne opgjort på tre forskellige niveauer, således at stykomkostninger, kontante kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger er separeret i tre tabeller. Her viser hver tabel gennemsnittet for hele den udvalgte gruppe og gennemsnittet for den bedste tredjedel for den pågældende kategori af omkostninger. Derfor er bedste tredjedel i tabellen med stykomkostninger, den tredjedel med laveste stykomkostninger, imens den bedste tredjedel i tabellen med hhv. kontante kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger er den tredjedel med hhv. laveste kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger. I tabellen med produktivitet er bedste tredjedel opdelt efter fravænnede grise pr. årsso ved sohold og for slagtesvin er bedste tredjedel opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år. Dermed giver dette mulighed for at beregne den gennemsnitlige bedste tredjedel for hvert niveau.

Resultater og diskussion

Nedenstående tabeller viser nøgletallene for de respektive driftsgrene. Produktiviteten for sohold, smågrise og slagtesvin vises i Tabel 1. Omkostningerne for sohold vises i Tabel 2 og Tabel 3 og for slagtesvin vises omkostningerne i Tabel 4. Resultaterne for sohold i Tabel 2 og 3 er opgjort som nøgletal pr. årssø og produktionen af slagtesvin i Tabel 4 er opgjort som nøgletal pr. produceret slagtesvin.

Produktivitet for sohold, smågrise og slagtesvin

Tabel 1. Tabellen viser nøgletal for produktiviteten hos producenter med sohold, smågrise eller slagtesvin. Bedste tredjedel er opdelt efter fravænet grise pr. årssø for sohold og produktionsværdi pr. stiplads for smågrise og slagtesvin.

Sohold	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årssøer	640	703
Fravænet grise pr. årssø*	30,1	32,4
Sofoder pr. årssø, FEso*	1.547	1.529
Total pattegrisedødelighed, %	23,0	21,0

Smågriseproducenter	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. smågrise	16.525	18.288
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst	1,95	1,82
Daglig tilvækst, gram	443	487
Dødelighed, %	2,9	2,3

Slagtesvin	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. slagtesvin	6.537	6.879
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst	2,87	2,73
Daglig tilvækst, gram	898	972
Dødelighed, %	3,5	2,6

*) Nøgletallene er baseret på tal fra 2011 og fremskrevet til 2013 med væksten fra 2009-2011.

Produktivitetstallene for soholdet er baseret på tal fra 2011 og fremskrevet til 2013 med væksten fra 2009-2011. Gennemsnittet for sohold er oppe på 30,1 fravænet grise pr. årssø og at bedste tredjedel er helt oppe på 32,4 grise pr. årssø i 2013. For smågrise- og slagtesvineproducenterne er den relative forskel mellem gennemsnittet og bedste tredjedel den samme som i soholdet.

Omkostninger for sohold med produktion op til 7 kg

Tabel 2. Tabellen viser nøgletallene for producenter med sohold og frasalg af grise ved 7 kg. Resultaterne er opgjort pr. årssø og vist for både gennemsnittet af hele gruppen og gennemsnittet af bedste tredjedel. Bedste tredjedel er individuelt opgjort for stykomkostninger, kontante kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger.

Sohold til 7 kg.	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Foderomkostninger	-3.031	-2.644
Dyrlæge og medicin*	-365	-354
Avl, rådgivning og kontrol**	-226	-212
Diverse stykomk.***	-185	-209
Stykomkostninger i alt	-3.806	-3.418

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	-322	-247
Vedligehold	-182	-116
Lønomsomkostninger	-876	-801
Ejer aflønning	-455	-352
Forsikringer	-90	-72
Diverse kapacitetsomkostninger	-201	-173
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	-2.126	-1.760

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	-398	-342
Afskrivning inventar	-300	-218
Leje af driftsbygninger	-101	-3
Renteomkostninger af bundet kapital	-490	-352
Kapitalomkostninger i alt	-1.290	-915

*) Ud fra DB-tjek udgør dyrlæge 51 pr. årssø, medicin udgør 212 pr. årssø og vacciner udgør 102 pr. årssø.

***) Avlsomkostninger udgør 204 pr. årssø.

****) DAKA udgør 30 pr. årssø, diverse hjælpestoffer udgør 48 pr. årssø og andre diverse udgør 107 pr. årssø.

Omkostninger for sohold med produktion op til 30 kg

Tabel 3. Tabellen viser nøgletallene for producenter med sohold og frasalg af grise ved 30 kg. Resultaterne er opgjort pr. årssso og vist for både gennemsnittet af hele gruppen og gennemsnittet af bedste tredjedel. Bedste tredjedel er individuelt opgjort for stykomkostninger, kontante kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger.

Sohold til 30 kg.	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Foderomkostninger	-5.844	-5.075
Dyrlæge og medicin*	-507	-473
Avl, rådgivning og kontrol**	-253	-228
Diverse stykomk.***	-233	-229
Stykomkostninger i alt	-6.837	-6.004

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	-505	-377
Vedligehold	-287	-236
Lønomsomkostninger	-1.013	-804
Ejer aflønning	-631	-522
Forsikringer	-113	-90
Diverse kapacitetsomkostninger	-258	-204
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	-2.807	-2.234

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	-560	-402
Afskrivning inventar	-396	-263
Leje af driftsbygninger	-72	-45
Renteomkostninger af bundet kapital	-643	-443
Kapitalomkostninger i alt	-1.672	-1.153

*) Ud fra DB-tjek udgør dyrlæge 76 pr. årssso, medicin udgør 279 pr. årssso og vacciner udgør 152.

***) Avlsomkostninger udgør 222 pr. årssso, resten er udgifter til rådgivning og kontrol.

***) DAKA udgør 49 pr. årssso, hjælpestoffer udgør 56 pr. årssso og resten er andre diverse.

Posterne dyrlæge og medicin, avl, rådgivning og kontrol, samt diverse stykomkostninger beløber sig til 776 pr. årssso for 7 kg produktion og 993 for 30 kg produktion. En yderligere specificering af stykomkostningerne er vist i noterne under tabellerne. Her er opdelingen baseret på værdier fra DB-tjek 2011, hvor udgifter til f.eks. vacciner og DAKA er udspecificeret. Det samme gælder også for slagtesvineproducenter i efterfølgende afsnit.

Kapacitetsomkostningerne er domineret af lønomkostninger både til medarbejdere og ejer for alle tre grupper. Hvis man sammenligner med bedste tredjedel, så har bedste tredjedel også store besparelser her. For slagtesvineproducenter er det især ejer aflønning pr. produceret slagtesvin som er lavere for bedste tredjedel, hvilket skyldes at de har større besætninger.

Kapitalomkostningerne illustrerer omkostningerne ved finansiering af svineproduktionen. Ved leje af driftsbygninger undgår man selvfølgelig afskrivninger. Tallene for afskrivninger og leje af driftsbygninger er gennemsnitstal for forskellige landmænd og derfor kan tallene kun matche den pågældende landmand, hvis landmanden lejer den samme andel af sine driftsbygninger som gennemsnittet. Renteomkostningerne af bundet kapital repræsenterer renteomkostningerne til svineproduktionens produktionsapparat. Således er der ikke renteomkostninger til jord og landbrugsmaskiner.

Slagtesvin

Tablet 4. Tabellen viser nøgletallene for producenter af slagtesvin fra 30 kg og op til slagtning. Resultaterne er opgjørt pr. slagtesvin og vist for både gennemsnittet af hele gruppen og gennemsnittet af bedste tredjedel. Bedste tredjedel er individuelt opgjørt for stykomkostninger, kontante kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger.

Slagtesvin	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Foderomkostninger	-369	-325
Dyrlæge og medicin*	-6	-6
Diverse stykomk.**	-7	-7
Stykomkostninger i alt	-382	-337

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	-14	-10
Vedligehold	-12	-7
Lønomsomkostninger	-14	-12
Ejer aflønning	-25	-17
Forsikringer	-5	-4
Diverse kapacitetsomkostninger	-10	-7
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	-81	-57

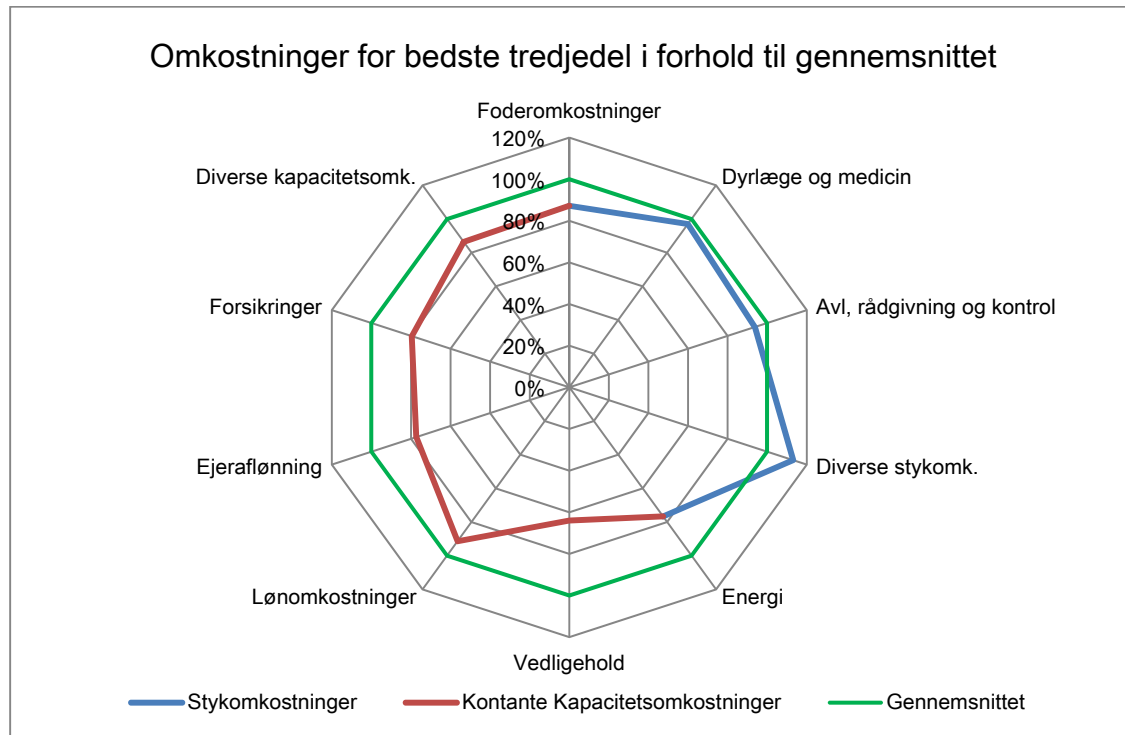
	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	-22	-14
Afskrivning inventar	-15	-10
Leje af driftsbygninger	-4	-2
Renteomkostninger af bundet kapital	-24	-16
Kapitalomkostninger i alt	-64	-41

*) Ud fra DB-tjek udgør dyrlæge 2,22 pr. prod. slagtesvin, medicin udgør 3,78 pr. prod. slagtesvin.

***) DAKA udgør 2,38 pr. prod. slagtesvin, hjælpestoffer udgør 0,84 pr. prod. slagtesvin og andre diverse udgør 3,78 pr. prod. slagtesvin.

Bedste tredjedel i forhold til gennemsnittet

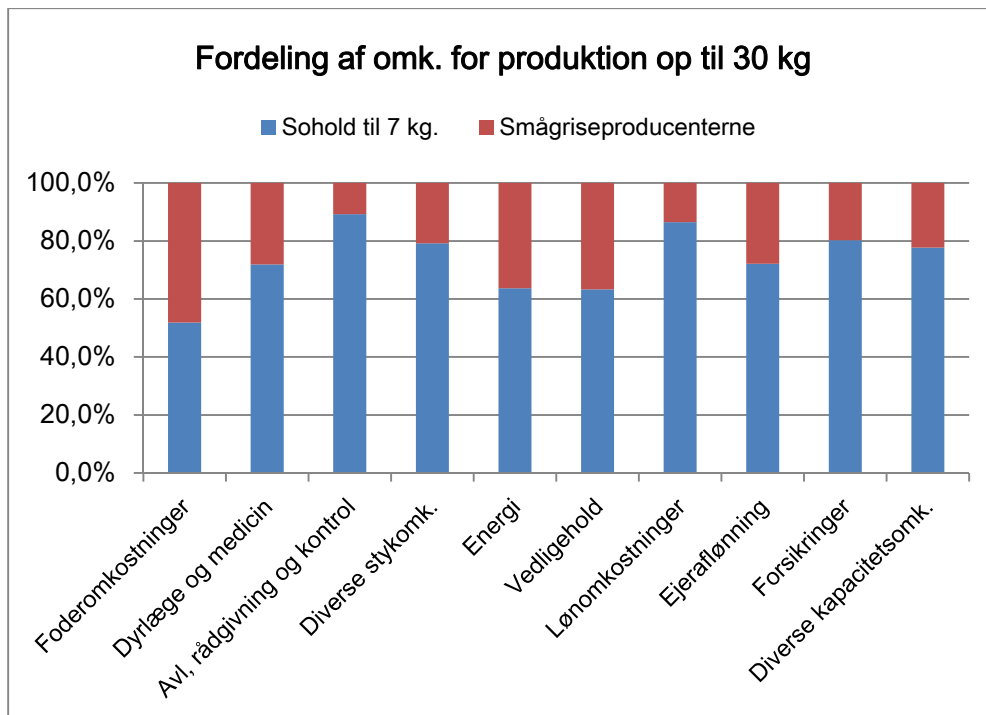
Nøgletallene for bedste tredjedel viser generelt lavere omkostninger end gennemsnittet bort set fra diverse stykomkostninger hos sohold med 7 kg produktion. I nedenstående figur er bedste tredjedel sat i forhold til gennemsnittet relativt.

Figur 1. Figuren viser stykomkostninger og kapacitetsomkostninger i forhold til gennemsnittet. Det bemærkes, at den bedste tredjedel har højere omkostninger pr. årsso for diverse stykomkostninger.

Smågriseproduktionen

Nøgletal for produktionen af smågrise fra 7 kg og op til 30 kg er også interessant at opgøre for at lave en budgetkalkule for smågriseproduktion. Dog er datagrundlaget for sådan en analyse ikke tilstede. Producenter med sohold og produktion op til 30 kg opsplitter ikke regnskabet på produktionen op til fravæning og produktionen efter fravæning. En ad hoc tilgang ville være, at bruge forskellen mellem nøgletallene for sohold med produktion af 7 kg grise og sohold med produktion af 30 kg grise. Dette forudsætter dog, at disse producenter er sammenlignelige. Ud fra forskellen mellem produktion af grise ved 7 kg og 30 kg kan fordelingen af omkostningerne mellem sohold og smågriseproduktionen illustreres som i Figur 2. Her kan man se hvordan f.eks. foderomkostningerne deles ud mellem smågrise og søer for sohold med 30 kg produktion.

Figur 2. Figuren viser fordelingen af omkostningerne mellem sohold og smågriseproduktionen for gennemsnittet.

Konklusion

Notatet omfatter nøgletal for produktivitet stykomkostninger, kontante kapacitetsomkostninger og kapitalomkostninger for både sohold med produktion af 7 kg grise og 30 kg grise, samt slagtesvin. Nøgletallene kan bruges til at lave budgetkalkuler ud fra, således at landmanden har det bedste mulige grundlag for at lave et holdbart budget. Den bedste tredjedel er også sat op som referencegruppe, således at det er muligt at lave benchmarking på dem. Dermed kan det vurderes dels, hvordan ens omkostningerne ligger i forhold til gennemsnittet og dels, om man bør sætte fokus på nogle poster hvis man vil op i bedste tredjedel.

Kapacitets- og stykomkostningerne ved smågriseproduktion er illustreret som forskellen mellem produktion af grise på 7 kg og 30 kg, da data for omkostningerne ved smågriseproduktion ikke foreligger.

Referencer

- [1] Vinther, J. (2012): Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2011, [Notat nr. 1212](#). [Videncenter for Svineproduktion](#).
- [2] Hansen, B.O.; Oksen, A. (2012): Business Check Svin 2011, DLBR Økonomi.